

สถานภาพการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ของคณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2550 – 2557

International publication status of faculty of Medicine Naresuan University in 2007–2014

ปรารธนา เอกปัญญากุล¹

Prathana Anekpunyakul¹

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อนำเสนอการวิเคราะห์สถานภาพการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2550 – 2557 จำนวน 93 ผลงาน โดยจำแนกข้อมูลตามปีงบประมาณ ค่า Impact Factor ค่า Journal Quartile (SCImago Journal Rank: SJR) ฐานข้อมูลสากล ลักษณะการตีพิมพ์ บทบาทของผู้นิพนธ์ และลักษณะผลงาน พบว่าปีงบประมาณ 2555 มีผลงานวิจัยตีพิมพ์มากที่สุด อาจเนื่องมาจากอาจารย์แพทย์กลับจากการลาศึกษาต่อ และอายุราชการเป็นไปตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ และคณะมีระบบสนับสนุนการตีพิมพ์อย่างครบวงจร และต่อเนื่อง โดยผลงานวิจัยมากกว่าครึ่งตีพิมพ์วารสารวิชาการที่มีค่า Impact Factor มากกว่า อาจเนื่องมาจากผลงานวิจัย เป็นลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีนักวิจัยที่มีประสบการณ์ มีตำแหน่งทางวิชาการ และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ถึงแม้ว่าผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีค่า Impact Factor เท่ากับ 0 มีถึงร้อยละ 47.31 แต่เมื่อพิจารณาตาม Journal Quartile Score (Q) ในวารสารกลุ่มนี้ และกลุ่มที่มีค่า Impact Factor มากกว่า 0 พบว่าอยู่ใน Journal Quartile ที่ 2 (middle-upper position) 4 ซึ่งถือว่าอยู่ในกลุ่มวารสารที่มีคุณภาพในแต่ละสาขาวิชา โดยผลงานส่วนใหญ่ตีพิมพ์อยู่ในฐานข้อมูลสากล ISI หรือ SCOPUS มีลักษณะการตีพิมพ์เป็น subscription-based คือผู้อ่านเป็นผู้จ่ายค่าบริการวารสาร ผู้แต่งไม่เสียค่าตีพิมพ์ แต่ลิขสิทธิ์บทความเป็นของสำนักพิมพ์ 4 ขณะที่ผู้นิพนธ์อยู่ในบทบาท First Author และผลงานเป็น ลักษณะ Research/original article มากที่สุด

คำสำคัญ: สถานภาพ ตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติ

Abstract

This present article is an analysis of international publications of Faculty of Medicine Naresuan University in the years 2007–2014. There were 93 papers in total characterized by year of publication, impact factor, Journal Quartile (SJR), international databases, types of subscription, role of authors and article types. It was found that most research publications were in 2012 and had the Impact Factor > 0. These papers were ranked by Journal Quartile Score (Q) to be in the Journal Quartile 2 (middle-upper position). Most papers were

¹ งานวิจัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก 65000

¹ Research department Faculty of Medicine Naresuan University, Phitsanulok 65000

*Corresponding author e-mail : prathanaa@nu.ac.th

in ISI or international databases SCOPUS and were subscription-based. The majority of the authors' role was the first author and most papers were research/original articles.

Keywords: Status, International Publication

บทนำ

บทความวิจัยเป็นบทความทางวิชาการประเภทหนึ่ง ซึ่งเขียนขึ้นจากผลงานการค้นคว้าอย่างมีระบบ มีการกำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ตีความ สรุปและอภิปรายผลการวิจัยที่สามารถให้ข้อมูล คำตอบ อันนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการนำวิชาการนั้นมาประยุกต์ใช้ มีโครงสร้าง และเนื้อความเหมือนรายงานการวิจัยฉบับบูรณ โดยมุ่งเผยแพร่ผลงานวิจัยที่พบ บทความวิจัยมักเขียนขึ้นเพื่อตีพิมพ์ ในวารสารวิชาการหรือเอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการวิจัยให้กว้างขวาง เกิดประโยชน์และความก้าวหน้าในวงวิชาการ¹

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีการประเมินผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร หรือนำเสนอในที่ประชุมวิชาการ เป็นการสะท้อนให้เห็นศักยภาพของนักวิจัยด้านความรู้ความสามารถในการเขียน บทความวิชาการที่มีคุณภาพ และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง²

มหาวิทยาลัยนเรศวรตั้งเป้าหมายในการพัฒนามหาวิทยาลัยในช่วง 5 ปี (2555-2559) ให้เป็น “มหาวิทยาลัยแห่งนวัตกรรมระดับแนวหน้าในกลุ่ม 10 อันดับแรกของประเทศ” ซึ่งเป้าหมายด้านการวิจัยมี 2 ข้อ ดังนี้ คือ

1. มหาวิทยาลัยวิจัยและนวัตกรรม (Research and Innovation-based University) ที่มีคุณภาพเป็นที่ ยอมรับและสร้างผู้นำทางการวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

2. มหาวิทยาลัยดำเนินการวิจัยและบริการวิชาการที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สร้างผลงานวิชาการที่สร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย สามารถนำไป พัฒนาสังคม และประเทศชาติได้อย่างแท้จริง³

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดำเนินการพัฒนาระบบ และกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะให้สอดคล้องกับนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อประโยชน์ใน การวางแผนสนับสนุน และเสริมศักยภาพให้กับนักวิจัย ผลิตผลงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาดูงาน การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2550 - 2557

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีงบประมาณ 2550 - 2557

2. เพื่อทราบสถานภาพการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ 2550 - 2557

วัสดุและวิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : ข้อมูลผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ จากระบบบริหารโครงการ กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร และฐานข้อมูลงานวิจัยคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเป็น ข้อมูลตามแหล่งทุน และผลงานวิจัยลักษณะต่างๆ ของปีงบประมาณ 2550 – 2557

กลุ่มตัวอย่าง : ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จากระบบบริหารโครงการ กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร และฐานข้อมูลงานวิจัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเป็นข้อมูลผลงานวิจัยลักษณะต่างๆ ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2557 โดยจำแนกลักษณะข้อมูลตาม ปีงบประมาณ ค่า Impact Factor ค่า Journal Quartile (SJQ) ฐานข้อมูลสากล ลักษณะการตีพิมพ์ บทบาทของผู้นิพนธ์ และลักษณะผลงานผู้นิพนธ์

วิเคราะห์ข้อมูล

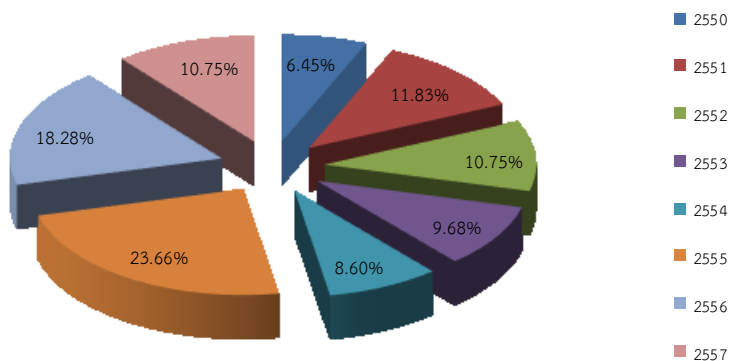
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison techniques) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์คำนวณค่าต่าง ๆ สถิติที่ใช้เป็นค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางภาพประกอบการบรรยาย

ผลการศึกษา

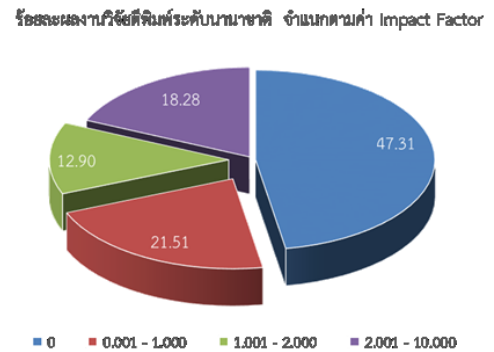
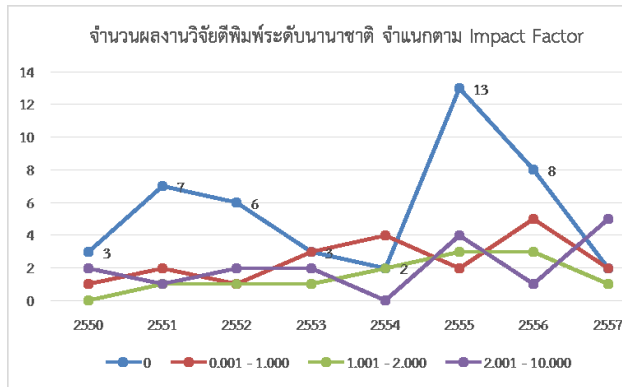
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ.2550 – 2557สามารถสรุปประเด็น จำนวน 93 ผลงาน สามารถอธิบายตามลักษณะข้อมูลได้ดังนี้

1.จำแนกตามปีงบประมาณ พบว่า คือปีงบประมาณ 2555 จำนวน 22 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 23.66 รองลงมา คือปีงบประมาณ 2556 จำนวน 17ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 18.28 และน้อยที่สุด คือปีงบประมาณ 2550 จำนวน 6 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 6.45

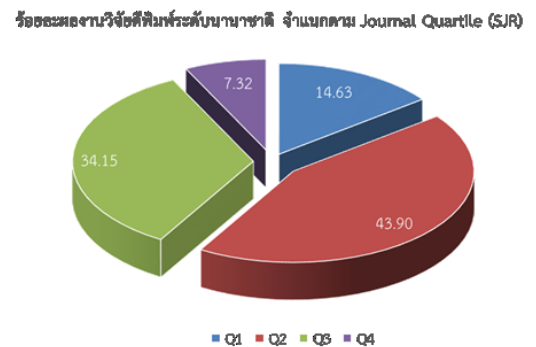
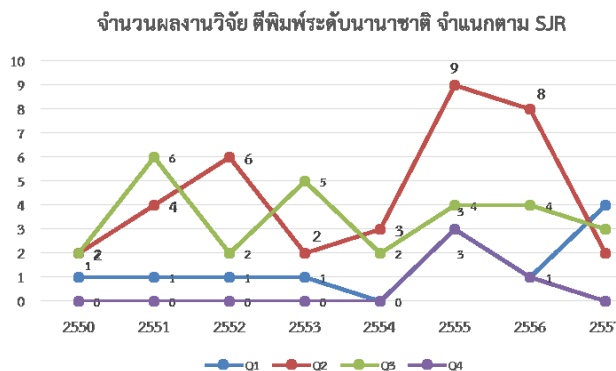
ร้อยละผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ

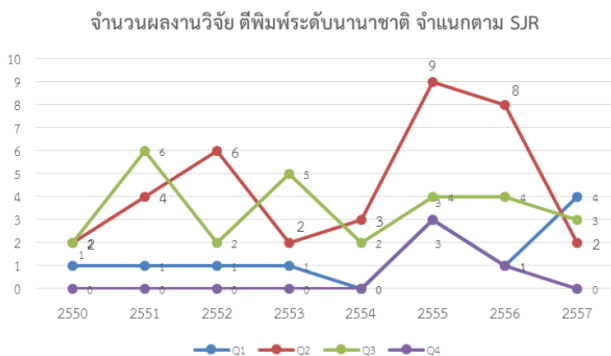
2. จำแนกตามค่า Impact Factor พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารที่มีค่า Impact Factor เท่ากับ 0 มากจำนวนที่สุด คือ 44 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 47.31 รองลงมาคือ Impact Factor เท่ากับ 0.001 – 1.000 มีจำนวน 20 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 21.51 และน้อยที่สุด คือ Impact Factor เท่ากับ 1.001 – 2.000 มีจำนวน 12 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 13.98

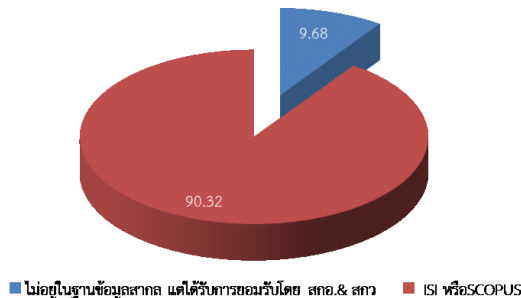
3. จำแนกตาม Journal Quartile (SJQ) พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ อยู่ใน Journal Quartile ที่ 2 มากจำนวนที่สุด คือ 36 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมาคือ Journal Quartile ที่ 3 มีจำนวน 28 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 34.15 และน้อยที่สุด คือ Journal Quartile ที่ 4 มีจำนวน 6 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 7.32

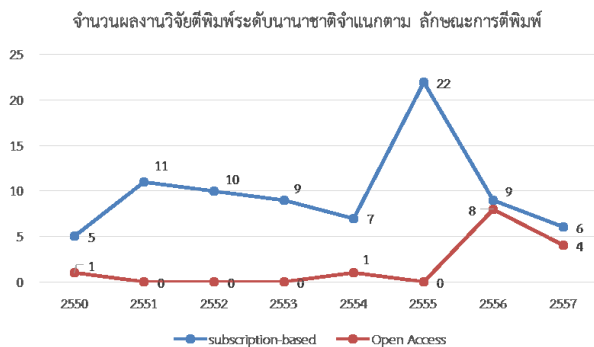
4. จำแนกตามฐานข้อมูลสากล ผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ อยู่ในฐานข้อมูลสากล ISI หรือ SCOPUS มากจำนวนที่สุด คือ 84 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 90.32 และน้อยที่สุด คือ ไม่อยู่ในฐานข้อมูลสากล แต่ได้รับการยอมรับโดย สกอ. & สกว มีจำนวน 9 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 9.68

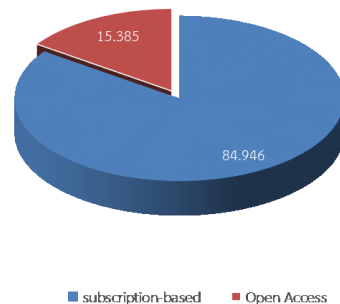
ร้อยละผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำแนกตามฐานข้อมูลสากล

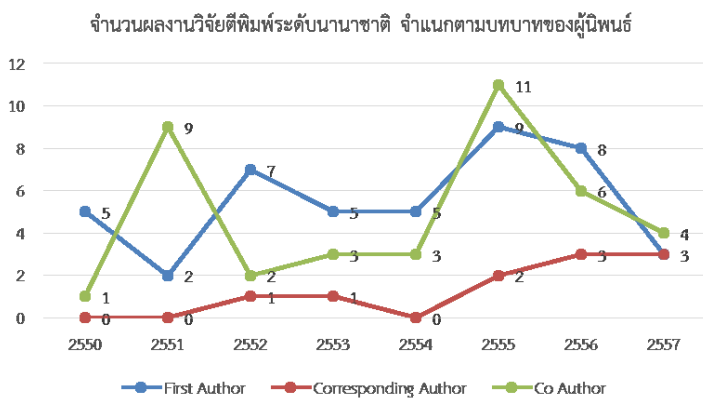
5. จำแนกตามลักษณะการตีพิมพ์ พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ ในลักษณะ subscription-based มีจำนวนที่สุด คือ 79 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 84.95 และน้อยที่สุด คือ อยู่ในลักษณะ Open Access จำนวน 14 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 15.38

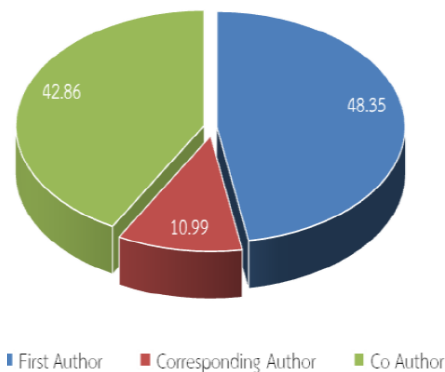
ร้อยละผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำแนกตามลักษณะการตีพิมพ์

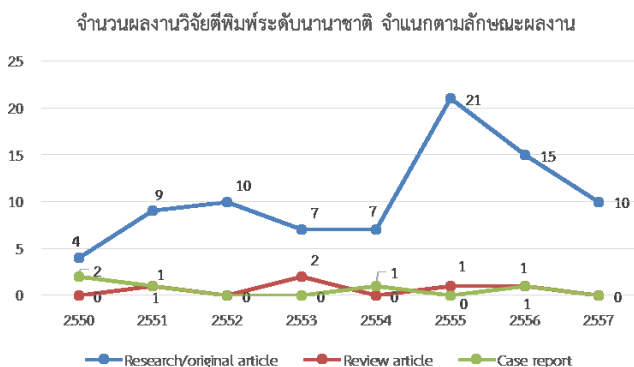
6. จำแนกตามบทบาทของผู้พิมพ์ พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ ผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ ผู้พิมพ์อยู่ในบทบาท First Author มีจำนวนมากที่สุด คือ 44 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 48.35 และน้อยที่สุด คือ Corresponding Author จำนวน 10 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 10.99

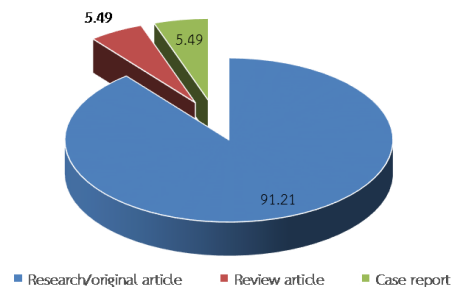
ร้อยละผลงานที่ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำแนกตามบทบาทของผู้พิมพ์

7. จำแนกตามลักษณะผลงาน พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ ในลักษณะ Research/original article มีจำนวนมากที่สุด 65 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 70.65 รองลงมา คือ Review article จำนวน 20 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 21.74 น้อยที่สุด คือ Case report มีจำนวน 7 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 7.61

ร้อยละผลงานที่ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำแนกตามลักษณะผลงาน

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำนวนผลงาน มากที่สุด 93 ผลงาน พบว่า ปีงบประมาณ 2555 มีผลงานวิจัยตีพิมพ์มากที่สุด อาจเนื่องมาจากเป็นปีที่มีจำนวนอาจารย์แพทย์จากการลาศึกษาต่อ และอายุราชการเป็นไปตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ และคณะมีระบบสนับสนุนการตีพิมพ์อย่างครบวงจร และต่อเนื่อง ผลงานวิจัยมากกว่าครึ่งตีพิมพ์วารสารวิชาการที่มีค่า Impact Factor มากกว่า 0 อาจเนื่องมาจากผลงานวิจัยนั้นเป็นลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีนักวิจัยที่มีประสบการณ์ มีตำแหน่งทางวิชาการ และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ถึงแม้ว่าผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีค่า Impact Factor เท่ากับ 0 มีถึงร้อยละ 47.31 แต่เมื่อพิจารณาตาม Journal Quartile Score (Q) ในวารสารกลุ่มนี้ และกลุ่มที่มีค่า Impact Factor มากกว่า 0 พบว่าอยู่ใน Journal Quartile ที่ 2 (middle-upper position)⁴ ซึ่งถือว่าอยู่ในกลุ่มวารสารที่มีคุณภาพในแต่ละสาขาวิชา โดยผลงานส่วนใหญ่ตีพิมพ์อยู่ในฐานข้อมูลสากล ISI หรือ SCOPUS โดยลักษณะการตีพิมพ์เป็น subscription-based คือผู้อ่านเป็นผู้จ่ายค่าบอกรับวารสาร หรือห้องสมุดทำหน้าที่ประสานงานและบอกรับวารสารในนามสถาบัน ผู้แต่งไม่เสียค่าตีพิมพ์ แต่ลิขสิทธิ์บทความของสำนักพิมพ์⁴ ขณะที่ผู้พิมพ์อยู่ในบทบาท First Author และผลงานเป็น ลักษณะ Research/original article มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. คณะฯ ควรมีการวิเคราะห์ ทบทวนจำนวนผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์ในการสนับสนุนกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และเพียงพอต่อความต้องการของนักวิจัย
2. คณะฯ ควรมีกระบวนการสร้างเสริมแรงจูงใจในการตีพิมพ์ผลงานวิจัย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักวิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ และจำนวนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการเคราะห์ต่อไป

ควรมีการศึกษารายละเอียดการนำไปใช้ประโยชน์ ผลลัพธ์งานวิจัยที่ได้รับทุนวิจัย เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงการบริหารโครงการวิจัยจากต้นทาง ถึงปลายทาง โดยเพิ่มตัวแปรด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และการสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะแพทยศาสตร์ ที่สนับสนุนการวิเคราะห์ผลงานเรื่องนี้ และขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้ผลงานเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. ชูติมา สัจจามันท์. (2557). การเขียนบทความวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติหรือนานาชาติ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2557. จาก <http://www.ptu.ac.th/quality/PDF/levyp.pdf>
2. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (1 มีนาคม 2550). ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2557. จาก <http://aps.mua.go.th/Webboard/ViewNews.aspx?PostMessageID=24207>
3. กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร. (กันยายน, 2555). แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2557. จาก <http://www.plan.nu.ac.th/2012/AllDocuments/InstituteResearchIT/plan11/plan11.pdf>
4. รุจเรขา วิทยายุทธมิกุล. (ผู้บรรยาย). (11 เมษายน 2556). การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพวารสาร. นครปฐม: กองทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2557. จาก <http://stang.sc.mahidol.ac.th/text/pdf/Jmetrics.pdf>